

Model open access v publikační praxi

Tomáš Inspektor
Vendula Němcová
Pavla Rygelová

29. 11. 2018

ÚK VŠB – TU Ostrava

Osnova

- Co je open access (otevřený přístup k vědeckým informacím)?
- Co je open science (otevřená věda) a jak souvisí s open access?
- Jak zajistit otevřený přístup k vědeckým publikacím a datům?
- Jak neporušovat majetková práva vydavatele?
- Jak si jako autor ponechat práva k volnému sdílení svých publikací?
- Jaké existují otevřené zdroje, nástroje, systémy na podporu otevřeného přístupu?
- Jak VŠB-TUO podporuje principy otevřeného přístupu?

Co je open access (otevřený přístup k vědeckým informacím)?

Co je open science (otevřená věda) a jak souvisí s open access?

Co je OA?

- Okamžitý volný online přístup k publikacím bez jakýchkoliv poplatků nebo omezení.
- Představuje model vědecké komunikace, který zajišťuje trvalé, okamžité, svobodné a bezplatné online zpřístupnění plných textů publikovaných vědeckých výsledků (nejčastěji článků) bez omezení.
- **Otevřený přístup je v první řadě prostředkem pro volné online zpřístupnění výsledků výzkumu celé vědecké komunitě i veřejnosti, která má o ně zájem.**

Přínosy a výhody OA

- Zrychlení výměny vědeckých informací
- Rozšíření dostupnosti vědeckých informací
- Zvýšení viditelnosti vědeckých informací
- Rozšíření čtenářské základny
- Zvýšení informačního dopadu

Mýty o OA

- Když bude můj text otevřeně dostupný (publikovaný v open access), někdo mi ho okopíruje a vykrade.
- Přístup k aktuálním vědeckým informacím není problém, není nutné podporovat open access.
- Otevřený přístup znamená, že článek není chráněn autorským zákonem.
- Zavedení povinnosti otevřeného přístupu narušuje moji akademickou svobodu.
- Otevřený přístup vynechává / nezaručuje recenzní řízení.
- Časopisy s impakt faktorem, ve kterých potřebuji publikovat, nenabízí open access. (<https://doaj.org/>)
- Všechny (většina) otevřených časopisů si účtuje publikační poplatek a já na něj nemám peníze.

Open Science

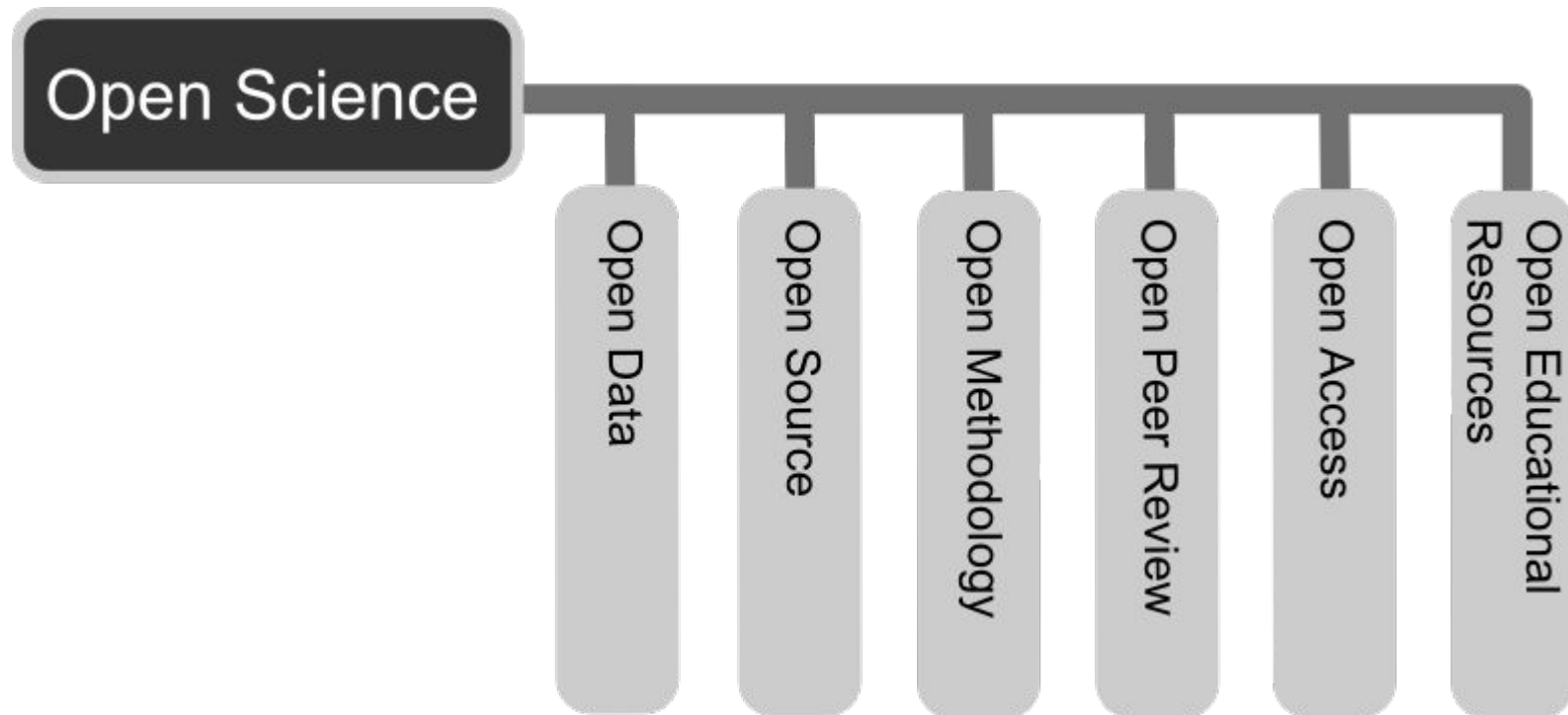
“Otevřená věda je hnutí umožňující přístup k vědeckému výzkumu, datům a šíření napříč všemi úrovněmi společnosti, laické i odborné.”

“Otevřená věda je nejen mezinárodním hnutím, ale především alternativním konceptem vědecké praxe a kultury využívající moderních informačních a komunikačních technologií s cílem zvýšit transparentnost, otevřenost a efektivitu na úrovni všech fází vědecké komunikace.”

Open Science

- Otevřená věda je založena na šesti zásadách/principech

OER = Open Educational Resources

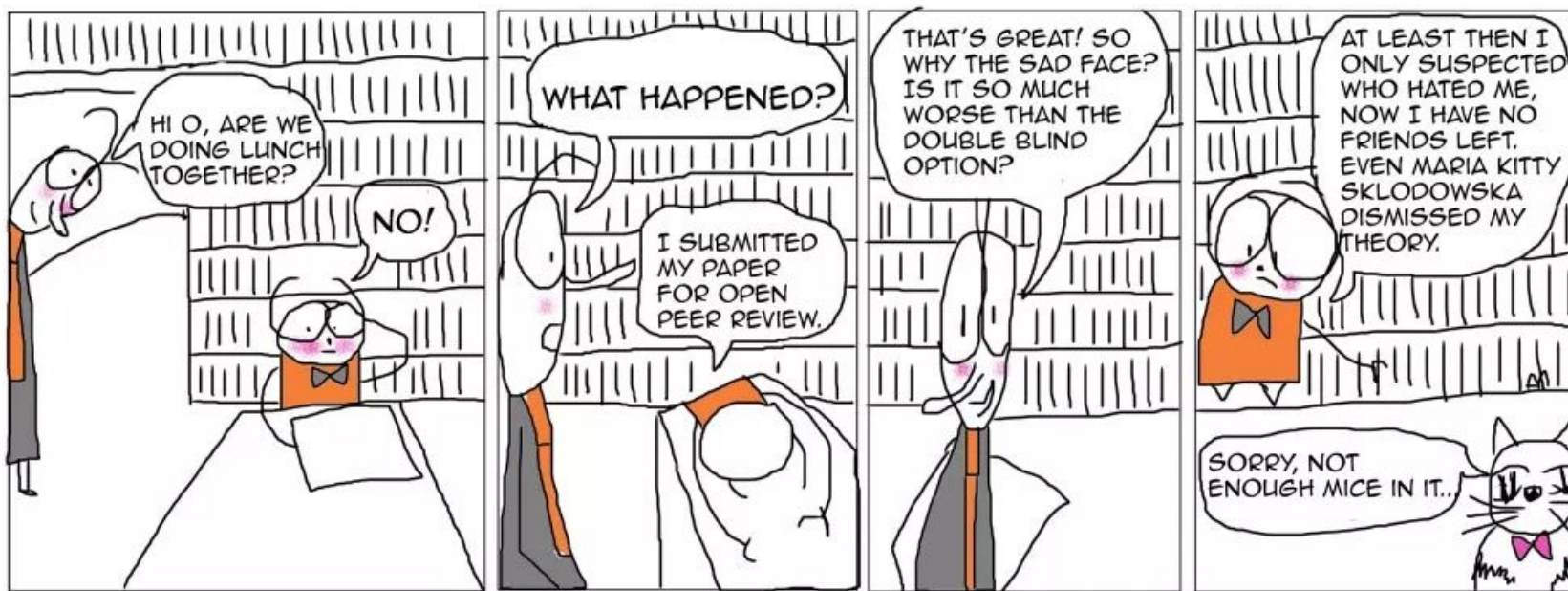
- Lze najít mnoho různých definicí Otevřených vzdělávacích zdrojů (OER), např.: Jedná se o volně přístupné, otevřeně licencované dokumenty a média, která jsou využívána pro výuku a učení, jakož i pro výzkumné účely.
- Stále větší počet univerzit poskytuje kromě svých institucionálních repozitářů pro výzkumné výstupy také úložiště OER.
- Existují ale rovněž centralizované databáze OER, jeden z nejpoužívanějších je [OER Commons](#).

Open peer-review

- Je recenzní řízení, v němž jsou jména recenzentů veřejná a předložena autorům daného článku.
- V některých případech, tento proces také zahrnuje zveřejnění celé autorské verze článku online a všech jeho předchozích verzí, včetně recenzí článku a autorských odpovědí na recenzní posudky.
- Přesná definice neexistuje, ale obecně to lze definovat jako "mechanismus recenzního řízení, ve kterém jsou v celém průběhu publikačního procesu známy informace o autorech a recenzentech".
- PLoS One, Atmospheric Chemistry and Physics, F1000Research a [další](#)

Open peer-review

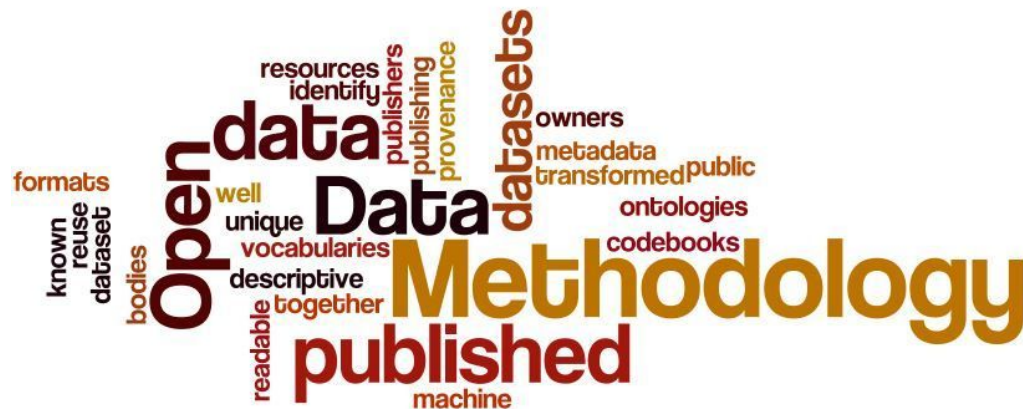
Výhody a nevýhody

- Recenzentů jsou více taktní a konstruktivní než by byli, kdyby mohli zůstat anonymní
 - Recenze jsou upřímnější a zabraňuje to recenzentům sledovat své individuální zájmy
 - Vede k odhalení střetů zájmů recenzentů
 - Některé studie rovněž zjistily zvýšení kvality recenzí
 - Většina požadovaných změn od recenzentů měla pozitivní vliv
 - [Studie](#) z roku 1999 zjistila, že OPR neovlivňuje kvalitu recenzí ani doporučení, zda-li je předložený článek vhodný k publikaci nebo ne. Ale významně zvýšila pravděpodobnost, že recenzenti neodmítnou hodnotit předložený článek.
-
- Je tendence vést ke zvýhodňování autorů z anglicky mluvících zemí a prestižních akademických institucí
 - Může vést ke snaze zamezit publikování “konkurenci” nebo k zamezení úspěšného podání grantu.

Open Methodology

- Otevřená metodika má za cíl “překlenout rozdíl” mezi “surovými” daty a konečnými výsledky.
- Může se to zdát zbytečné, protože metodologie, je většinou součástí vědecké publikace, ale otevřená metodologie překračuje to, co je popsáno v příspěvku.
- Zahrnuje takové věci jako experimentální nastavení, skripty psané pro počítačové simulace nebo agregační pravidla pro analýzu kvalitativních dat.
- Otevřená metodika zlepšuje způsob sdílení metodiky tím, že je dokument doplněn o explicitní a podrobný postup, jak analyzovat shromážděná data a generovat získané výsledky.

- Otevřená výzkumná data jsou data, která dokládají výsledky vědeckého výzkumu, jsou bez omezení přístupná komukoli v prostředí internetu.
- Data jsou otevřená, pokud splňují podmínku:
 - úplnosti a strojové čitelnosti
 - snadné dostupnosti při vynaložení minima možných nákladů
 - zpřístupnění za jasně definovaných podmínek
 - opětovného užití dat s minimem omezení
 - dodržení používaných standardů
- O rozvoj otevřených dat veřejného sektoru v ČR se stará MV a jeho Odbor hl. architekta eGovernmentu. Provozují web [Otevřená data: Standardy publikace a katalogizace otevřených dat veřejné správy ČR](#), kde je možné se dozvědět blíže o celkovém přístupu k této problematice ze strany veřejné správy.

- Nejde jen o zpřístupnění dat, ale zanedbané je i samotné řízení výzkumných dat (definování jaká data, metadata a nástroje se budou v projektu používat a případně sdílet)
- [DMPonline](#)
 - Jednoduchý online nástroj na tvorbu a správu tzn. Data management plánů
 - Jde o dokument, který si organizace vytváří pro svá digitální data.
 - Může to být pro kompletní sbírku, pro data z konkrétního projektu, data od konkrétního původce apod.
 - Plán obsahuje veškeré údaje, které o datech máme - jak vznikají, jak jsou přebírána, jak a kde jsou ukládána, stupeň ochrany atd.
 - Zabrání nejasnostem, poskytne přehled i pro nově příchozí kolegy, může pomoci v plánování - kolik bude potřeba místa na úložišti? Kolik to bude stát? Jak, kde a na co budeme data ukládat?
 - To je důvod proč musí DMP vzniknout již na začátku, tedy před vznikem projektu, před vytvářením nebo přebráním dat.
 - Dokument by to měl být závazný a tedy podepsaný manažerem/vedoucím organizace.
 - jeho využití vyžaduje i EK v projektech H2020.

Open Data Journals

- Open data Journals (Datové časopisy) jsou stále běžnější součástí na akademické půdě.
- Zaměřují se spíše na soubory dat než na výzkum samotný.
- Popisují otevřeně přístupné datové sady a jejich možné další využití.
- Obsahují standardizované popisy a odkazy na soubory dat a podpůrné nástroje.
- Výhody publikování výzkumných dat: zvýšení citovanosti, ověření dat, možnost použití pro další výzkum nebo výuku, nová spolupráce
- Mají potenciál - indexace v databázích a po zavedení možnosti získání IF
- Příklady:
 - [Data in Brief](#) (Elsevier)
 - [Genomics Data](#) (Elsevier)
 - [GigaScience](#) (BMC); IF = 7,267
 - [Open Health Data](#) (Ubiquity Press)
 - [Scientific Data](#) (Nature); IF = 5,311

Realizace OA

- **Zelená cesta (green open access)** - uložení plného textu vědeckého článku (preprintu, postprintu, vydavatelské verze) v otevřeném repozitáři
 - Uložený článek může být okamžitě přístupný bez omezení
 - Nebo může podléhat embargu vydavatele
- **Zlatá cesta (gold open access)** - autoři publikují v otevřeném časopise, který poskytuje okamžitý přístup ke všem článkům na webu
 - Vydavatel může po autorech, jejichž články přijme k publikování, požadovat úhradu poplatků za zpracování
 - Existuje řada OA časopisů zcela bez poplatků
- Hybridní časopis - Recenzovaný vědecký časopis, který zpřístupňuje jen některé články v určitém režimu otevřeného přístupu (zpravidla za poplatek ze strany autora) a ostatní články na základě klasického obchodního modelu, tj. prostřednictvím předplatného.

OA na WoS

- Aktuálně obsahuje téměř 12 milionů otevřeně přístupných článků.
- 23 % článků z posledních pěti let má k dispozici free verzi.
- Databáze obsahuje více než 5000 časopisů s open access přístupem.
- Pomocí filtru lze v databázi vybrat jen otevřeně přístupné články. Ty jsou označeny již „typickou“ ikonou otevřeného zámku. Rozlišují 6 variant OA:
 - Gold OA (DOAJ): Články publikované v časopisech uvedených v seznamu otevřených časopisů. Je-li článek takto označen, pak všechny články z daného časopisu musí mít licenci v souladu s Budapešťskou iniciativou otevřeného přístupu.
 - Gold OA (Other): Takto jsou označeny články, které mají licence Creative Commons (CC), ale nejsou v časopisech uvedených v databázi DOAJ. Většina těchto článků pochází z hybridních časopisů.
 - Bronze OA: Udělování licencí k těmto článkům je buď nejasné, nebo se jedná o články s jinou licencí než Creative Commons. Jedná se o články zdarma ke čtení nebo o články veřejně přístupné na stránkách vydavatele. Je třeba mít na paměti, že obsah nemusí být úplný.
 - Green OA (Published): Konečné vydavatelské verze článků uložené v institucionálních nebo oborových repozitářích.
 - Green OA (Accepted): Přijaté rukopisy uložené v institucionálních repozitářích. Obsah je zrecenzovaný a konečný, ale nejedná se o finální vydavatelskou verzi.
 - Green OA (Submitted): Předložené rukopisy, u kterých ještě neproběhlo recenzní řízení a které jsou uloženy v repozitářích nebo na preprint serveru (např. na arXiv).

Jak být OA

- Publikovat články v některém z otevřených časopisů – zlatou cestou otevřeného přístupu
- Uložit vydaný článek, resp. jeho rukopisu, do otevřeného repozitáře – zelenou cestou otevřeného přístupu
- V případě auto-archivace je důležité ověření, zda podmínky vydavatele auto-archivaci autorům povolují - přehled podmínek vydavatelů poskytuje služba [SHERPA/RoMEO](#), nebo přímo daný časopis
- Pokud autor ještě nepodepsal smlouvu, je možné k smlouvě přiložit dodatek, kterým požádá o výjimku

**Jak neporušovat majetková práva
vydavatele?**

**Jak si jako autor ponechat práva
k volnému sdílení svých
publikací?**

Autor vs. vydavatel

- **Copyright Transfer Agreement** - při podpisu smlouvy je autor vyzván, aby část práv převedl na vydavatele. Autor podepisuje tuto dohodu i v případě, že se jedná o tzv. zaměstnanecké dílo- vlastníkem díla je jeho zaměstnavatel.
- Author addendum- nástroj pro vymezení práv (dodatky ke smlouvě), která si chce autor ponechat.
- Politiky nejvýznamnějších vydavatelů:
 - [Elsevier](#)
 - [Wiley](#)
 - [Springer](#)
 - [Taylor & Francis](#)
 - [MDPI](#)
 - [IEEE](#)
- Sdílení článků na akademických sítích (ResearchGate, Mendeley, apod.) - autoři by si měli nejdříve ověřit, zda mají k uložení plného textu článku právo ([kauza ResearchGate](#), kterou žalují Elsevier a American Chemical Society)

Politika vydavatelů

Publisher copyright policies & self-archiving

Search

Journal titles or ISSNs Publisher names

Exact title starts with contains ISSN

[Advanced Search](#)

RoMEO Colour	Archiving policy
Green	Can archive pre-print <i>and</i> post-print or publisher's version/PDF
Blue	Can archive post-print (ie final draft post-refereeing) or publisher's version/PDF
Yellow	Can archive pre-print (ie pre-refereeing)
White	Archiving not formally supported

[More on colours and restrictions](#)

or

[View all publishers](#)

Search - Publisher copyright policies & self-archiving

One journal found when searched for: **geoscience engineering**

Journal:	GeoScience Engineering (ISSN: 1802-5420, EISSN: 1802-5420)
RoMEO:	This is a RoMEO green journal
Listed in:	DOAJ as an open access journal
Author's Pre-print:	✓ author can archive pre-print (ie pre-refereeing)
Author's Post-print:	✓ author can archive post-print (ie final draft post-refereeing)
Publisher's Version/PDF:	✓ author can archive publisher's version/PDF
General Conditions:	<ul style="list-style-type: none"> • On authors' personal website or institutional repository • Published source must be acknowledged • Must link to journal homepage with DOI • Creative Commons Attribution Non-Commercial No Derivatives License 4.0 • Publisher's version/PDF may be used • NIH Authors articles will be automatically submitted to PubMed Central upon online publication • If required by funding agency, authors may use a Creative Commons Attribution License • Author retain copyright
Mandated OA:	<i>(Awaiting information)</i>
Notes:	<ul style="list-style-type: none"> • All titles are open access journals • Publisher last contacted on 27/03/2014
Copyright:	Open Access Statement - Example License to Publish (pdf)
Updated:	02-May-2018 - Suggest an update for this record
Link to this page:	http://www.sherpa.ac.uk/romeo/issn/1802-5420/
Published by:	De Gruyter Open [Commercial Publisher] - Green Policies in RoMEO
Other parties:	VŠB-Technical University of Ostrava, Faculty of Mining and Geology [Associate Organisation]
Guidance:	Please see the list of Publisher Categories in RoMEO for guidance on interpreting the priority of multiple publishers.

Licence Creative Commons

- **Otevřeně přístupné zdroje lze použít jako jakýkoliv jiný zdrojový materiál, ačkoli je důležité vědět, jaká jsou omezení.**
- Licence Creative Commons jsou souborem veřejných licencí, které přinášejí nové možnosti v oblasti publikování autorských děl: posilují pozici autora při rozhodování za jakých podmínek bude dílo veřejně zpřístupněno.
- Licence Creative Commons fungují na jednoduchém principu: autor jejich prostřednictvím nabízí neurčitému počtu potenciálních uživatelů licenční smlouvu, na základě které jim poskytuje některá svá práva k dílu a jiná si vyhrazuje.
- Creative Commons nejsou popřením klasického pojetí autorského práva, jsou jeho nadstavbou a jako takové vycházejí z občanského zákoníku

Licence Creative Commons

Prvky určující rozsah pravomocí při nakládání s dílem:

- • **Právo dílo šířit** (z angl. Share). Tento symbol je společný pro všechny typy CC licencí. Vyjadřuje, že licencovaného dílo je možné šířit, tzn. kopírovat, distribuovat a sdělovat veřejnosti. Zároveň lze dílo zařadit do souborného díla (např. časopis, sborník) a jako jeho součást jej v nezměněné podobě šířit dál.
- • **Právo dílo upravovat** (z angl. Remix). Licence s tímto symbolem opravňuje uživatele k pozměňování či doplňování díla. Umožňuje také celé licencované dílo nebo jeho část zpracovat s jiným dílem. Příkladem úprav může být např. dramatizace, překlad, úprava digitálních fotek, zhudebnění nebo remixování hudebních skladeb.

Licence Creative Commons

Prvky určující podmínky, které je nutno při nakládání s dílem respektovat:

- **Uved'te původ** (z angl. Attribution). Opět společný prvek pro všechny licence. Kdykoliv licencovaného dílo nebo jeho úpravu šíříte, je nutno uvést údaje a autorovi a dílu, a to způsobem, jaký autor stanovil.

Pokud autor způsob uvádění těchto údajů nspecifikoval, je nutné minimálně uvést jeho jméno (nebo pseudonym, pokud pod ním vystupuje), název díla a odkaz na původní licenci CC. Pokud šíříte upravené dílo, je třeba také uvést způsob jakým jste dílo upravili.

- **Zachovejte licenci** (z angl. Share Alike). Pokud licencované dílo jakkoliv upravíte, máte povinnost výsledek své práce vystavit pod stejnou nebo slučitelnou licenci. Pokud tedy například upravíte fotku, která je vystavena pod licenci CC-BY-SA (viz typy licencí), je nutno pro tuto upravenou fotku použít stejný typ licence CC-BY-SA.

Licence Creative Commons

Prvky určující podmínky, které je nutno při nakládání s dílem respektovat:

- **Neužívejte dílo komerčně** (z angl. Noncommercial) Tento prvek umožňuje nakládat s dílem pouze pro nekomerční účely. Tím se rozumí, že při šíření díla vám nesmí plynout žádný finanční zisk. Za nekomerční využití se považuje i výměna díla za jiné (např. prostřednictvím výměnných sítí).

- **Nezpracovávejte** (z angl. No Derivatives). Tento prvek Vám zakazuje jakkoliv dílo upravovat (tzn. dílo pozměňovat či doplňovat, nebo ho jako celé či jeho část zpracovat s dílem jiným). Jedná se o opak licenčního prvku “právo dílo upravovat”, který naopak úpravy díla povoluje. Proto se v žádné licenci CC neobjevují tyto dva prvky společně.

Licence Creative Commons

Výsledkem srozumitelné kombinace licenčních prvků vzniká šest typů CC licencí. Licence se vzájemně liší dle různě odstupňovaných poskytovaných a vyhrazených práv autora k jeho dílu.

Označení licence	Práva		Povinnosti			Název licence
BY						Uved'te autora
BY-SA						Uved'te autora – Zachovejte licenci
BY-ND						Uved'te autora – Nezasahujte do díla
BY-NC						Uved'te autora – Nevyužívejte komerčně
BY-NC-SA						Uved'te autora – Nevyužívejte komerčně – Zachovejte licenci
BY-NC-ND						Uved'te autora – Nevyužívejte komerčně – Nezasahujte do díla

Příklad článku z časopisu vydavatele SpringerLink

innovation methods not only meets the requirements for processing massive amounts of biological information but also effective integrated design methods. To the best of our knowledge, the natural-language-analysis-based biological knowledge extraction method is a pioneer intelligent biologically inspired innovation method that uses both the biological knowledge database and the BID cases database as retrieval prototypes to solve practical design problems. Both the MBE coding method and parameters listed in bio-SBF are fundamental research topics in intelligent biological retrieval. The cluster algorithms used in MBE and bio-SBF as well as the biological analogies in BID all attempt to find intelligent strategies for matching biological knowledge with engineering design. Therefore, these aspects warrant further attention in future research on biologically inspired innovation methods.

Computer-aided decision making is a key component of biologically inspired innovation that is formulated by three aspects: Intelligent biological knowledge search to retrieve biological knowledge from database for solving the dominating function in engineering problems; intelligent matching mechanism to map the biological knowledge with the targeted engineering problems especially in the systemic BID process that is highly complex and dependent on the intelligent matching algorithm; and an intelligent bio-inspired innovation software system to facilitate all stages of the design tasks by applying an intelligent decision-making service in different steps of the design process. Intelligent software is an ideal outcome of biologically inspired innovation methods. Therefore, the integration of relevant methodologies and intelligent knowledge searching and matching mechanisms warrants further research.

6 Conclusions

Biological knowledge is becoming a main source of inspiration for the biological-prototype-driven creative

be divided into five aspects: Biological knowledge representing, biological characteristics reorganization, biological knowledge data structure construction, biological technological implementing, and biologically inspired design algorithms. By analyzing the findings of previous research, this paper identifies three future development trends for biological inspired innovation, namely, systemic, integration, and intelligent.

Acknowledgements This paper was sponsored by the National Natural Science Foundation of China (Grant Nos. 51675159 and 51475137), the Natural Science Foundation of Hebei Province of China (Grant No. E2015202029), China Scholarship Council and Hebei in the Graduate Student Innovation Ability Training Project.

Open Access This article is distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International License (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the appropriate credit is given to the original author(s) and the source, and a link is provided to the Creative Commons license, indicating if changes were made.

References

1. Lu Y. Innovation Inspiration—Thinking About a Century's Technological Innovation. Beijing: Science Press, 2013 (in Chinese)
2. Benyus J M. Biomimicry: Innovation Inspired by Nature. New York: Harper Collins Publishers Inc., 2002
3. Sun J, Dai Z. Bionics today and tomorrow. *Acta Biophysica Sinica*, 2007, 32(2): 109–115 (in Chinese)
4. Shu L H, Ueda K, Chiu I, et al. Biologically inspired design. *CIRP Annals-Manufacturing Technology*, 2011, 60(2): 673–693
5. Pan Y. Heading toward artificial intelligence 2.0. *Engineering*, 2016, 2(4): 409–413
6. Helms M, Vattam S S, Goel A K. Biologically inspired design: Process and products. *Design Studies*, 2009, 30(5): 606–622
7. Pawlyn M. Biomimicry in Architecture. London: RIBA Publishing, 2011
8. Vincent J F. Biomimetics—A review. *Proceedings of the Institution of Mechanical Engineers. Part H, Journal of Engineering in*

RESEARCH ARTICLE

Open Access

Association of Uncoupling Protein 1 (*UCP1*) gene polymorphism with obesity: a case-control study

Shahanas Chathoth^{1*}, Mona H. Ismail², Chittibabu Vatte¹, Cyril Cyrus¹, Zhara Al Ali², Khandaker Ahtesham Ahmed³, Sadananda Acharya⁴, Aisha Mohammed Al Barqi² and Ameen Al Ali⁵

Abstract

Background: Obesity is one of the main causes of morbidity and mortality worldwide. More than 120 genes have been shown to be associated with obesity related phenotypes. The aim of this study was to determine the effect of selected genetic polymorphisms in Uncoupling protein 1 (*UCP1*) and Niemann-Pick C1 (*NPC1*) genes in an obese population in Saudi Arabia.

Methods: The genotypes of rs1800592, rs10011540 and rs3811791 (*UCP1* gene) and rs1805081 and rs1805082 (*NPC1* gene) were determined in a total of 492 subjects using TaqMan chemistry by Real-time PCR. In addition, capillary sequencing assay was performed to identify two specific polymorphisms viz., rs45539933 (exon 2) and rs2270565 (exon 5) of *UCP1* gene.

Results: A significant association of *UCP1* polymorphisms rs1800592 [OR, 1.52 (1.10–2.08); $p = 0.009$] was observed in the obese cohort after adjusting with age, sex and type 2 diabetes. Further BMI based stratification revealed that this association was inconsistent with both moderate and extreme obese cohort. A significant association of *UCP1* polymorphisms rs3811791 was observed only in the moderate-obese cohort [OR = 2.89 (1.33–6.25); $p = 0.007$] but not in the extreme-obese cohort indicating an overlying genetic complexity between moderate-obesity and extreme-obesity. The risk allele frequencies, which were higher in moderate-obese cohort, had abnormal HDL, LDL and triglyceride levels.

Conclusion: The rs1800592 and rs3811791 of *UCP1* gene are associated with obesity in general and in the moderate-obese group in particular. The associated *UCP1* polymorphisms in the moderate-obese group may regulate the impaired energy metabolism which plays a significant role in the initial stages of obesity.

Keywords: *UCP1*, *NPC1*, Moderate-obese, Extreme-obese, Diabetes, HDL, LDL, Cholesterol, Metabolic disorder

Background

Obesity represent a serious public health problem worldwide and is associated with co-existing diseases, including cardiovascular diseases, type 2 diabetes mellitus (T2DM), musculoskeletal conditions and various cancers [1–3]. The prevalence of obesity in a population is an indicator of its health status and in recent years obesity has reached epidemic proportions. In the last few

decades, Saudi Arabia has witnessed an increased prevalence of obesity [4]. A recent survey revealed that overall, 28.7% of 10,735 Saudi nationals recruited for a Saudi Health Information Survey in 2013 were obese, with a higher prevalence in females than males (33.5% vs 24.1%) [5].

Obesity and weight gain have been reported to be associated with several genes in addition to known factors, such as diet and lack of exercise [6]. It has also been reported that obesity is influenced by genetic variations and ethnicity [7, 8]. The polymorphisms which are involved in obesity were shown to be discordant in their association in various ethnic populations. Therefore,

* Correspondence: schathoth@iau.edu.sa; shahanasc@gmail.com

¹Department of Genetic Research, Institute for Research and Medical Consultation, Imam Abdulrahman Bin Faisal University, P.O. Box 1982, Dammam 31441, Saudi Arabia

Full list of author information is available at the end of the article

© The Author(s). 2018 **Open Access** This article is distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International License (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided you give appropriate credit to the original author(s) and the source, provide a link to the Creative Commons license, and indicate if changes were made. The Creative Commons Public Domain Dedication waiver (<http://creativecommons.org/publicdomain/zero/1.0/>) applies to the data made available in this article, unless otherwise stated.

Generátor licencí CC

Veřejně dostupná [webová aplikace](#) poslouží autorům k rychlému vytvoření patřičné licence.

**Jak VŠB-TUO podporuje principy
otevřeného přístupu?**

Politika otevřeného přístupu na VŠB-TUO

- TUO_LEG_15_004, verze A
- Garant dokumentu: Prorektor pro vědu a výzkum
- Účinnost dokumentu: 1. 12. 2015

<https://knihovna.vsb.cz/cs/podpora-sv/open-science/oa-vsbtuo/>

Institucionální politika OA VŠB-TUO - požadavky na autory

Pokud možno nejpozději v den publikování článku:

- **Připojit** k záznamu článku (**J** nebo **D**) v OBD soubor s jeho plným **textem** (digitální kopii, nebo autorský rukopis po recenzním řízení)
- **Určit způsob zveřejnění** plného textu u záznamu článku v OBD, pokud to vydavatel umožňuje, pak v režimu OA
 - Při publikování v otevřených nebo hybridních časopisech **vyžadovat sjednání licence Creative Commons**, nejlépe CC-BY
 - **Uložit na dobrovolné bázi také výzkumná data**, která se k publikaci vztahují, do repozitáře VŠB-TUO nebo do datového repozitáře (např. Zenodo)

Ústřední knihovna VŠB-TUO a OA

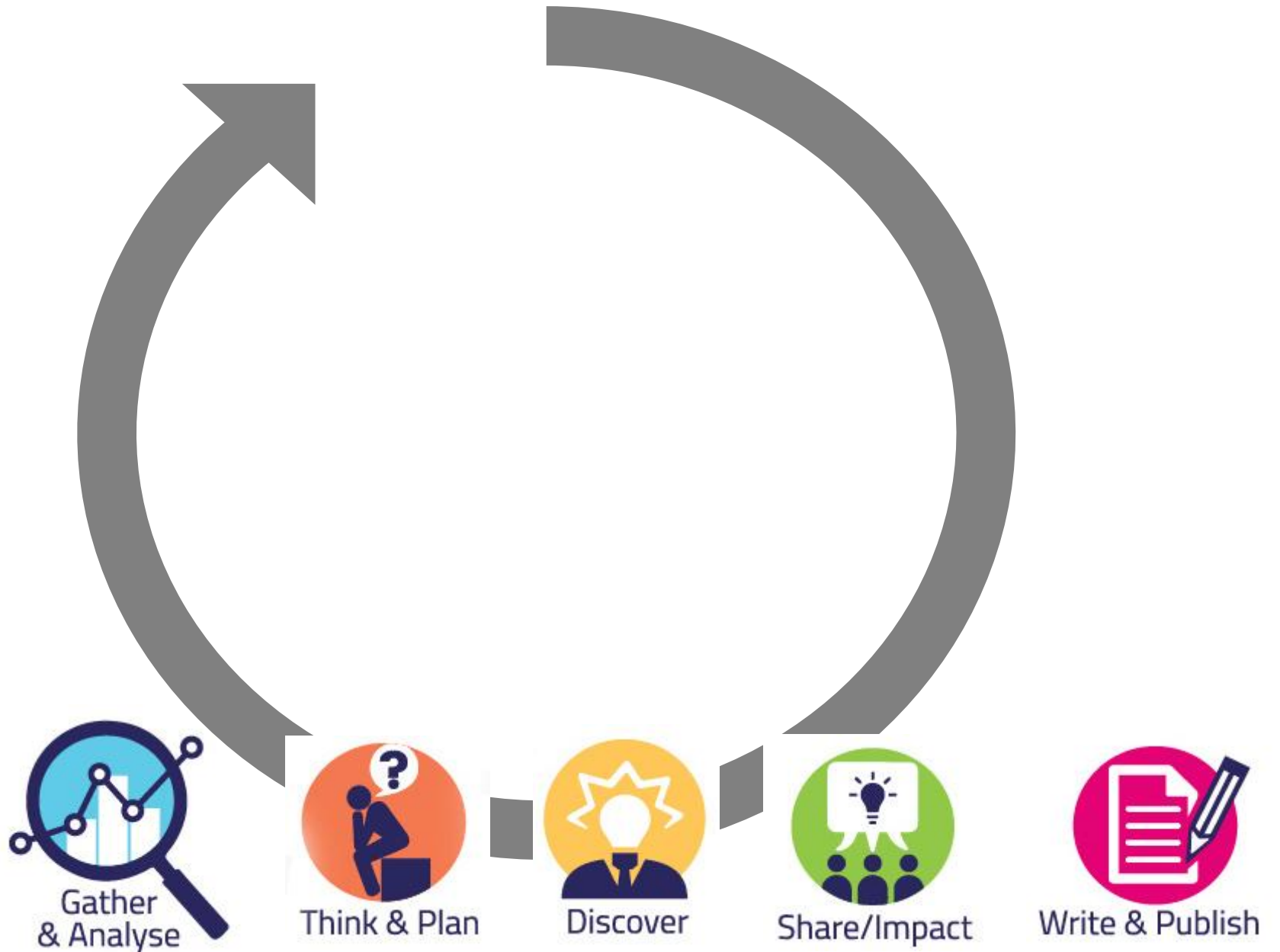
- Budováním repozitáře DSpace VŠB-TUO a jeho zapojením do OpenAIRE, propojením s OBD
- Pořádáním akcí v rámci mezinárodní propagační akce Open Access Week
- Informační podporou pro ORCID
- v přípravě - elektronické vydavatelství ePress na Open Monograph Press (open source)

**Jaké existují otevřené zdroje, nástroje,
systémy na podporu otevřeného
přístupu?**

(nástroje pro otevřenou vědu)

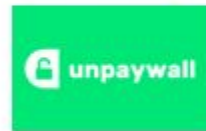
Cyklus vědecké práce

Cyklus vědecké práce

Úkol 2 - řešení

1. persistentní identifikátor autora a webový profil pro správu publikací, informací o projektech aj.
2. sirotčí rezpozitář, vhodný pro uložení dat a publikací pro autory, jejichž instituce nemá svůj vlastní rezpozitář
3. online nástroj reportování a vykazování řízení výzkumných dat
4. řízení projektu, podpora kolaborativní práce, sdílení souborů, archivace dat aj.
5. Doplněk do prohlížeče, který prohledává volně dostupné data a agregátory; slouží k vyhledání otevřeně přístupné verze publikace

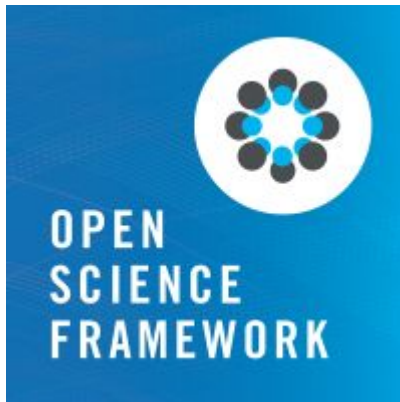
Think & Plan

Hledání tématu, plánování a řízení projektu

OPEN KNOWLEDGE MAPS
A visual interface to the world's scientific knowledge

[Open Knowledge Maps](#) - vyhledávač OA obsahu z bází BASE, PubMed; grafická vizualizace souvisejících témat

[Open Science Framework](#) - řízení projektu, podpora kolaborativní práce, sdílení souborů, archivace dat aj.

[DMPOnline](#) - online nástroj reportování a vykazování řízení výzkumných dat

Jak se dostat k plným textům

- <http://unpaywall.org/>
- <https://openaccessbutton.org/>
- <https://kopernio.com/>
- **Doplňky do prohlížečů**, které prohledávají volně dostupné databáze, agregátory
- Slouží k vyhledání otevřeně přístupné verze publikace

**Open
Access
Button**

Databáze, agregátoři otevřeného obsahu

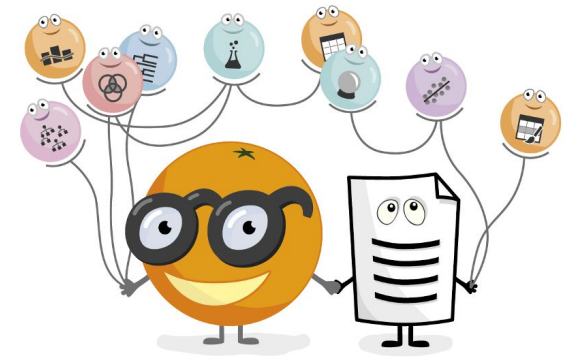
- [Zenodo](#) - tzv. sirotčí repozitář, vhodný pro uložení dat, publikací pro autory, jejichž instituce nemá svůj vlastní repozitář
- [BASE](#) - agregátor, obsahuje více než 137 mil. záznamů dokumentů
- [DOAB](#) - 13 tisíc otevřených knih od 285 vydavatelů

Sběr a analýza dat

- [Orange](#) - open source nástroj pro analýzu a vizualizaci dat
- [Jupyter](#) - open source aplikace pro psaní kódu, rovnic, vizualizaci dat a psaní textu
- [Protocols.io](#) - online nástroj pro záznam metod, výsledků experimentů (biologické vědy)

Write & Publish

Psaní a publikování

- [Writefull](#) - doplněk do prohlížeče, vyhledá napsaný text, zda se objevuje v Google Books, GoogleScholar, News, korekce anglického textu

- [Grammarly](#) - doplněk do prohlížeče, do Wordu, kontrola gramatiky

Write & Publish

Psaní a publikování

- [Typeset](#) - databáze šablon pro autory (100 tisíc časopisů), citační styly, kolaborativní psaní

- [Authorea](#) - platforma pro kolaborativní tvorbu textu, přidělení DOI pro preprint, přímé zaslání článku do časopisů, správa obrázků různé formáty, podpora Latex atd.

AUTHOREA

Write & Publish

Psaní a publikování

- [Think.Check.Submit](#) ([Vím, kde publikuji](#))
- [Scilit ranking](#) - přehled vydavatelů podle počtu OA časopisů
- [ORCID](#) - persistentní identifikátor autora a webový profil pro správu publikací, informací o projektech aj.

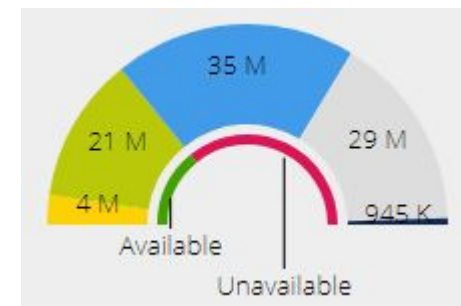

Share/Impact

Sdílení a sledování impaktu

- [Dissem.in](#) - archiv a platforma pro sdílení publikací, přihlášení přes ORCID
- [PubPeer](#) - platforma pro komentování a anotování vydaných článků, vyhledání podle DOI
- [B2Share](#) (EUDAT) - sdílení výzkumných dat
- [Google Scholar](#) - sledování h-indexu

PUBPEER
The online journal club

Google
Scholar

Úkol 3 Řešení

400+ Tools and innovations in scholarly communication

<http://dx.doi.org/10.6084/m9.figshare.128682>

https://docs.google.com/spreadsheets/d/1KUMSeq_Pzp4KveZ7pb5rddcssk1XBTiLHniD0d3nDqo/edit

Užitečné informační zdroje

[Webové stránky ÚK](#)

[Blog E-zdroje](#)

[openaccess.cz](#)

[LSE Impact Blog](#)

Děkujeme za pozornost.
Dotazy?

knihovna@vsb.cz
Zepetejte se knihovníka